

ad optimalt handelsgødningforbrug

Efterspørgslen af kvælstof har en lav priselasticitet. Det betyder, at den økonomisk optimale mængde kvælstof kun ændres lidt ved ændringer i kvælstofprisen. Beregningerne udført af Statens Jordbrugsøkonomiske Institut svarer til andre danske og udenlandske undersøgelser. Modelberegningerne viser, at en prisstigning på 100 pct. vil reducere det optimale kvælstofforbrug med 20 pct. En prisøgning på 50, 100 og 200 øre pr. kg kvælstof skønnes at ændre det optimale kvælstofforbrug med ca. 2 pct., 4 pct. og 8 pct. Dette betyder, at de ovennævnte skøn over provenu ved henholdsvis 50, 100 og 200 øre pr. kg kvælstof skal reduceres tilsvarende.

Det må antages, at forudsætningen om den optimale mængde kvælstof, der skal tilføres til afgrøderne, i realiteten først kan bestemmes efterfølgende. Ved gødskningsindsatsens tilrettelæggelse kendes den kommende vækstsæsons vækstbetingelser ikke fuldt ud, primært på grund af vejrets uforudsigelighed. Der vil være en tendens til overgødskning i forhold til de optimale mængder.

NPO-handlingsplanens krav om større kapacitet og harmoni mellem husdyrhold og jordtilliggende vil medføre en bedre udnyttelse af husdyrgødningen. Den bør således også medføre et mindsket forbrug af handelsgødning. Ligeledes kan den stigende anvendelse af markstyring få indflydelse på dette forbrug. Disse forhold vil således kunne påvirke provenuet af en eventuel afgift.

ad værdien af husdyrgødning

Når prisen på handelsgødning stiger, f.eks. gennem en afgift, stiger værdien af husdyrgødning. Jordbrugsøkonomisk Institut skønner, at en forhøjelse af kvælstofprisen på 20 pct. f.eks. vil øge værdien af svinegylle med ca. 2,50 kr. pr. ton. Husdyrgødning vil derfor kunne afsættes til en højere pris. Denne merværdi vil øge den afstand, det kan betale sig at transportere husdyrgødningen, og dette vil således kunne lette etableringen af fordelingsordninger for husdyrgødning, f.eks. i forbindelse med et biogasfællesanlæg.

Den højere værdi af husdyrgødning vil endvidere give et yderligere incitament til at udvikle og anvende nye gødskningsteknologier.

Bedre fordeling og bedre gødskningsteknologier vil kunne bidrage til at nedbringe kvælstoftabet og dermed nitratudvaskningen.

ad dækningsbidraget pr. ha dyrket areal

Da den optimale kvælstofmængde som nævnt kun ændres lidt ved ændringerne i prisen på kvælstof, vil en afgift medføre en negativ indkomsteffekt for landbruget. Til sammenligning ved f.eks. en afgift på 50 øre pr. kg kvælstof, der skønnes at indbringe et provenu på ca. 200 mill. kr., kan nævnes, at nettoindtægten i landbruget efter fradrag af afskrivninger og nettorentudgifter m.v. i 1984 udgjorde knap 11 mia kr.

Beregninger viser, at højere priser på kvælstofgødning ved uforandrede produktpriser vil ramme de rene planteavlbrug hårdt. Bedrifter med animalsk produktion kan i en vis udstrækning tilpasse sig de forandrede prisrelationer gennem ændringer i fodersammensætningen. Desuden har man på disse bedrifter en egenproduktion af kvælstof i form af husdyrgødning.«

I øvrigt kan jeg henvise til landbrugsministerens besvarelse af spørgsmål 40 (alm. del - B 65) den 25. april 1985.

Spørgsmål 8:

Hvad kan ministeren oplyse om kvælstoftilførslen til landbrugsarealer for bælgplanter, set i forhold til den typiske tilførsel af kvælstof på handelsgødede arealer?

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Bælgplanter kan sammen med rhizobium bakterier binde atmosfærisk kvælstof. Forskellige fysisk-kemiske og biologiske forhold påvirker størrelsen af kvælstofbindingen.

Af de vigtigste kan nævnes, at lave pH-værdier hæmmer bakterieinfektionen, at tørke kan standse den helt, samt at tilstedeværelsen af kvælstof som nitrat eller nitrit, f.eks. tilført som kvælstofgødning, hæmmer kvælstofbindingen.

Mængden af kvælstof, der kan bindes pr. ha for forskellige bælgplanter, varierer derfor betydeligt; for kløver er opgjort tal på mellem 45-670 kg N/ha. Statens Planteavlsforsøg formoder, at under danske forhold er en